

sibi determinat: concedo: si autem intelligas per transmutabile mutationem naturalem: sicut materia mutatur ab una forma in aliam: sic non est transmutabile realiter: quia non est in potentia naturali Physica, sed Metaphysica.

Ad quartum

Ad quartum, concedo totum primum. Difficilium in creaturis: & ad inconueniens. Contra hoc dico: quod est necessarium illud asserere: quia si ordo prædicamentalis est realis: aliàs non pertineret ad Metaphysicum, qui est Artifex realis: oportet dicere, quod species, tot realitates distinctas ex natura rei, includit, quot sunt prædicata realia, quæ de ea prædicantur: unde in homine realitas substantiæ est potentialis respectu realitatis corporeitatis: & vtraque est in potentia ad realitatem sensibilitatis: & omnes tandem sunt in potentia ad rationalitatem: quod non est inconueniens: sed doctrina necessario admitenda.

QVÆST. V.

An illa particula, differentibus specie, sit conuenienter posita in generis diffinitione?

Animal, cū sit genus, de homine, Equo, & Boue, prædicatur: quæ differunt à se inuicem specie, non numero solum. Cap. eod.



VERITUR, de ista secunda particula posita in diffinitione generis: scilicet, differentibus specie: vtrū conuenienter ponatur? Quod non videtur: quia

ponitur ad distinguendum genus à specie: quod non contingit: quia sequitur: differentibus specie: ergo differentibus numero, per Aristotelem quinto Metaphysic. cap. de vno: sed differentibus numero ponitur in diffinitione speciei: an recedens autem non distinguitur à consequente.

Item: ista particula ponitur ad distinguendum genus à Proprio: quod non contingit: ergo frustra ponitur: ergo &c. Minor patet: quia aliqua genera intermedia habent Propria: vt Numerus, figura, Triangulus, &c. aut ergo ista Propria prædicantur de differentibus spe-

cie: & sic sequitur propositum: quia hæc particula tunc conueniret Proprio: aut non: & tunc nõ erunt Propria: quia Proprium cõuertitur cum eo, cuius est Proprium.

Item: si conuenienter ponitur, tunc prædicari de pluribus differentibus specie per se inest diffinito: & si hoc: ergo differentia specie per se subiungitur generi: sed hoc est falsum: ergo & primum antecedens: prima consequentia patet ex ratione primi modi per se. Probatio secundæ, per simile in alijs reatiuis: duplum enim per se refertur ad dimidium: ergo dimidium per se refertur ad duplum.

Idem ostenditur ratione: quia nihil dicitur per se reatiuum nisi ad suum per se correlatiuum: si enim ad correlatiuum per accidens: cum illa contingant esse multa: idem per se diceretur ad multa: quod est inconueniens. Tum propter auctoritatem quinto Metaphysic. vbi Aristotel. illud habet pro inconuenienti in capitulo de relatione. Tum etiam ex ratione reatiui: quia eius esse est habere se ad aliud: ergo habitudo est de essentia reatiui: ad diuersa autem est alia, & alia habitudo: ergo quod per se est ad duo, non est vnum essentialiter. Tum etiam ex proprietate reatiuorum: quia sunt simul natura: ex lib. Prædica. cap. de ad aliquid: si enim, A. per se dicatur ad C. & B. ergo, C. non existente, non erit, A. Et B. potest esse, quantum est ex se, ergo A. erit: ergo simul erit, & non erit. Probatio falsitatis principalis consequentis: quia quæ per se subiungitur generi, sunt tantum intentiones: subiungi enim cum sit intentionale, sicut & prædicari, tantum competit intentionibus per se: sed illæ intentiones tantum differunt per materiam, cui applicantur: igitur tantum numero, & non specie: quia differentia specifica est differentia formalis: vniuersaliter autem differentia accidentium per subiectum est tantum materialis.

Ad oppositum est Porphyrius.

Ad quæstionem dicendum: quod conuenienter ponitur, vt differentia: quia per illam particulam, vniuersale descendit in ipsum diffinitum, tanquam genus per differentiam. Est enim ratio vniuersalis, prædicari de pluribus, quæ per se diui-

Tex. com. 20.

diuiditur in pluribus specie, & numero: & illud ponitur: quia diffinitum est reatiuum per se.

Ad primum argumentum dicitur: quod genus, in quantum genus, non prædicatur de pluribus numero differentibus, nisi per accidens: sicut idem secundum extraneam rationem potest esse genus, & species.

Contra: in quantum aliquid prædicatur de pluribus specie differentibus; prædicatur de pluribus numero differentibus, ergo non extraneæ: antecedens patet: quia ad differre specie, sequitur differre numero: & consequens prædicatur de antecedente cum reduplicatone.

Ideo dici potest: quod diffinitio speciei debet intelligi cum præcisione: scilicet, differentibus tantum numero: & sic non sequitur, ad differre specie, differre numero.

Vel potest dici: quod species prædicatur immediatè de differentibus numero: genus vero non: quia mediante specie.

Ad secundum dico: quod Proprium nullius est, in quantum est genus: sed in quantum est species: & ita conuertitur cum eo, in quantum prædicatur de pluribus numero differentibus. Ratio assumpti est: quia Proprium solum est aliquid, in quantum est aptum natum esse subiectum demonstrationis: & hoc solum est, in quantum est species: quia solum, in quantum est species, diffinitur: cum de subiecto oporteat præsupponere, quid est, & quia est, per Aristot. primo Posteriorum: in quantum autem diffinitur, habet genus & differentiam: & ita est species.

Ad tertium dicitur: quod sic intelligitur illud, de differentibus specie: id est, de speciebus differentibus, quæ tamen non differunt specie: vt ostendit ratio.

Aliter negatur consequentia secundæ: quia ad aliud per se, comparatur in antecedente, & in consequente. Concessatamen consequentia prima, potest concedi vltimum consequens: cum hoc, quod illa, quæ per se subiungitur generi, tantum differant numero: quia differentia specie non differunt specie, sed numero tantum. accipiendo differentia specie in subiecto protuppositis huius, quod est differens specie, quæ sunt dif-

ferentia specie: quia communè in plurali prædicatur de suppositis multis simul: & tunc differentia specie accipitur, vt dicit quid, respectu suppositi: sed illa non sunt differentia specie: pro vt differentia specie dicitur modum: acut genus est genus, vt genus dicit quid, non vt dicit modum: sed est species: sicut differentia, non est differentia, sed species: & multa genera, id est multa supposita generis, non sunt multa genera, id est multa, quibus applicatur genus, & modus: nec est oppositio modi ad quid, nec e contra.

Summa textus.

HVCVSQVE determinauit Doctor de genere, quod est diffinitum, & de eius diffinitione absolute, eam, acclamatione exemplari in fundamentis, explicans: nunc autem ad singulas particulas ipsius diffinitionis explanandas, & examinandas sese conuertit: partes enim, licet ordine naturæ sint priores toto: ordine tamen cognitiuis, & quoad nos, potest esse, e contra: vt primo Physicorum patet: & ideo Doctor prius de tota diffinitione, quam de eius partibus inuestigauit prima igitur pars huius diffinitionis est, ly, differentibus specie, de qua quærit: an sit conuenienter posita: Partem negatiuam probat tribus singularissimis rationibus, quas nos in nostro Articulo formabimus: quibus non obstantibus, vnicam apponit conclusionem dicens:

Conclusio.

Ly, differentibus specie rectè in generis diffinitione collocatur: quam conclusionem probat: tum auctoritate Porphyrii sic genus, iuxta mentem Aristot. in Topicis, & quinto Metaphysic. diffinitis: tum etiam, quia per hæc particulam, vniuersale contrahitur ad esse generis: tum denique quia in illa ponitur, ly, species, quæ est ipsius generis correlatiuum, quæ necessario ad cõpletam generis diffinitionem poni debebat: tandem, solutione argumentorum quæstionem absoluit: quæ, quia difficilis est in aliquibus, ad longum in Articulis examinabitur.

ARTIC. I.

An ly, differentibus specie, conuenienter ponatur in generis diffinitione?

PRO parte negatiua, sic primum argumentum: illa particula inconuenienter ponitur in diffinitione, quæ non distinguit diffinitum ab eo, ad quod vt per ipsam distinguatur, assignatur: sed hæc est huiusmodi: ergo. Probo minorem: non distinguit genus à specie, ad quod assignatur à Porphyrio, &

Argum.

ex illa littera constat: ergo. Probo antecedens: ex illa particula, tanquam ex antecedente, seu inferiori (inferius enim dicitur antecedens, & superius consequens) sequitur in bona consequentia; differunt specie: ergo differunt numero: ex quinto Metaphys. sed differentibus numero ponitur in diffinitione speciei: & necessario includitur in, ly, differentibus specie, tanquam superior in inferiori, à qua non distinguitur: ergo nõ facit genus à specie differre: ac per consequens in conuenienter ponitur.

Secundum

Secundo arguitur: quasi deducendo de primo ad vltimum. Hæc particula conuenienter ponitur: ergo per se conuenit diffinito: & si per se conuenit diffinito: ergo differentia specie per se quidditatiue subiungitur generi: hoc consequens est falsum: ergo, & primum antecedens, ex quo sequitur, scilicet: quod talis particula conuenienter assignetur. Duæ primæ consequentia probantur: prima ex primo Posteriorum, cap. de per se: nam pars diffinitionis per se conuenit diffinito: secunda patet ex natura correlatiuorum per se, & mutuò se inferentium: sicut enim sequitur: duplum per se refertur ad dimidium: ita dimidium per se refertur ad duplum: nihil enim dicitur per se relatiuum, nisi ad tuum per se correlatiuum: sed prædicari per se refertur ad subijci: ergo, & de contra: subijci per se refertur ad prædicari: sed genus per se prædicatur de differentibus specie: ergo differentia specie per se subiungitur generi: quod est falsum: patet: quia genus per se, & quidditatiue non prædicatur, nisi de hoc, & de illo genere, quæ solo numero, & non specie, sunt differentia: nam solum distinguuntur penes fundamenta: quæ distinctio, quia materialis, est numerica: sicut, & specifica est formalis: ergo quia illa, de quibus per se prædicatur genus, sunt differentia numero, & non differentia specie: genus non prædicatur de pluribus differentibus specie: ac per consequens, hæc particula non est conuenienter posita.

1. Nota.

Notandum primo: quod vt supra in hoc cap. quæst. Artic. 2. ad sextum Doctoris, ex mente eius, diximus; ly, differentibus specie, licet videatur, & sit distincta dictio, à ly, pluribus, quoad sensum, & integritatem diffinitionis, non distinguuntur: sed, ly, differentibus, est expositio, de ly, pluribus: ac si dicatur: genus est quod prædicatur de pluribus differentibus speciebus in quid: hoc est: genus est, quod prædicatur de differentibus specie, in eo quod quid: vbi, ly, differentibus, explicat, ly, pluribus; & vtrunque vnâ particulam important.

2. Notand.

Secundo notandum: quod ille ablatiuus, specie, qui in diffinitione generis ponitur, non supponit pro specie, vt est tertium prædicabile: nam, vt sic, non est generis correlatiua, sed species disparata, ab illo essentialiter distincta, ordinem ad indiuidua dicens: sed sumitur pro fundamento, vt est quid absolutum, habens esse cognitum, & aptam relationem subiicitilitatis fundare: & ratio est: quia in opinione Doctoris relatio terminatur ad absolutum sui correlatiui; vt suo proprio loco dicemus.

Dicendum: particula, differentibus specie, optime in diffinitione generis assignatur: est communis cum Doctore in præsentibus: & probatur auctoritate Aristot. primo Topicorum cap. 4. & rationibus Doctoris à nobis in summa textus relatis: ac demum ex solutione argumentorum, quæ sic se habet.

Conclu.

Ad primum, patet in textu; & clarius patet Articulo sequenti.

Ad primum.

Ad secundum triplicem solutionem tradit Doctor primam ex aliorum mente, quam tamen approbat: & est talis: quod, ly, differentibus specie, idem sonat, quod, ly, differentibus speciebus: id est genus applicatum animali prædicatur de hac specie applicata homini, & de hac applicata Leoni: quæ species applicata non differunt specie: sicut specie differunt homo, & Leo, quibus applicantur: sed differunt numero tantum: nam sunt indiuidua speciei, vt sic; quæ solum numero distinguuntur: itaque hæc solutio concedit intentum argumenti: nam genus prædicatur in actu signato, de hoc differente specie, applicato homini, & de hoc differente specie, applicato Leoni, quæ materialiter, & numericè distinguuntur.

Ad secundum.

Secunda solutio distinguit de ly, per se: nam in antecedente determinat, ly, prædicari, & in consequente determinat, ly, subijci: quare, quia sumitur respectu diuersorum, non infert consequentiam: & idem non sequitur: quod licet prædicari de pluribus differentibus specie conueniat per se, & quidditatiue generi: quod idem subijci conueniat per se, & quidditatiue differentibus specie, respectu generis: quia nulla differentia specie subiungitur generi: sed tantum hoc genus, & illud genus, quæ solum numero differunt.

Tertia solutio, quæ forte est prioris explicatio, concedit totum, quod intendit argumentum: & quod illa, quæ generi subiungitur tantum numero distinguuntur. Pro quo supponendum est: quod ly, differens specie, vel significat rem primæ intentionis, vel secundæ: primo modo non subiungitur generi formaliter, sed tantum fundamentaliter, & in actu exercito: & in hoc sensu non sequitur, quod intendit Doctor, imò quæ sic subiungitur, differunt specie: vt homo, & Leo. Secundo modo est vnum intentionale specificum habens sub se, hoc differens specie, applicatum homini; & hoc differens specie, applicatum Leoni: & talia differentia specie sumpta, vt quid, sunt tantam differentia numero: & non differentia specie; si ly, differentia specie sumatur, vt modus: quando ergo dicitur in argumento: si ly, differentibus specie conuenienter ponitur, sequitur: quod per se in primo modo inest generi: concedo: & quando inferitur: ergo differentia specie per se subiungitur generi: concedo: & quando ultra inferitur: ergo quæ per se subiunguntur generi, differunt specie: nego consequentiam: nam differunt tantum numero: sunt enim indiuidua huius concreti, differens specie, scilicet, hoc, & hoc, & hoc differens specie, quæ tantum numero distinguuntur. Itaque genus prædicatur prædicatione signata de pluribus diffe-

Nota.

differentibus specie: cuius exercitatio verificatur in rebus, hoc modo: genus dicitur de differentibus specie: ergo homo est animal: & sicut genus dicitur de animali; sic differentia specie in plurali dicitur de homine, & Leone. Vnde sicut genus dicitur de animali, quod animal, prædicatione exercita, prædicatur de homine, & Leone: sic differentia specie, in plurali, prædicatur de eisdem: nam illa sunt differentia specie: at tamen in secundis intentionibus, licet genus prædicatur de differentibus specie, prædicatione signata, non tamen sequitur: ergo differentia specie, quæ subiungitur generi, etiam in actu signato, differunt specificè: sed sufficit, vt tantum numero distinguantur: prædicari enim de pluribus differentibus specie per se, solum infert subijci plura differentia specie etiam per se: non tamen infert: quod talia subiicitilia specificè distinguantur, vt subiicitilia, & secundæ intentiones sunt: sed sufficit, vt numericè differant.

Nota.

Nota.

Nota tamen: quod hæc differentia specie, de quibus Doctor; non sunt indiuidua generis: nam talia sunt hoc genus, & illud genus, sed sunt eius subiicitilia: nam genus tam prædicatione signata, quam exercita, prædicatur de suis indiuiduis: de istis vero tantum prædicatione signata: quare non generis, sed huius, quod est differens specie, sunt indiuidua: & idem quam vis dicat Doctor, respectu generis solo numero differre: non tamen inde sequitur: quod genus, vt sic, non sit genus ad sua inferiora: vt supra determinauimus: quod enim sequitur est: genus sub alternum, supremum, & infimum posse, respectu generis, vt sic, appellari indiuidua: nam tota ratio formalis eius in illis reperitur: cum hoc tamen ipsa sunt species: quia totam rationem generis: vt totum potentiale est: non adæquant: & hoc est quod supra docuimus: nec oppositum vult hic Doctor: adhuc in exemplo de ly, differentibus specie: nam in eo, loquitur in opinione communis: vel in sensu, in quo asserimus genera prædicta esse indiuidua: quod libentissime fate- mur.

ARTIC. II.

An genus de pluribus differentibus numero prædicetur?

QVIA Doctor in solutione ad primum concedit speciem tantum de pluribus differentibus numero prædicari: genus vero, & de differentibus specie, ac de differentibus numero, licet mediate: idem de veritate huius solutionis inquirimus in præsentibus: contra quam sit primum argumentum: differens specie, & differens numero, sunt intentiones disparatæ: ergo, cum genus diffiniatur per vnâ, altera sibi conuenire nequit: vel si conuenit, non erit, in quantum genus, sed in quantum est species: vt asserit aliorum solutio, quam Doctor impugnat.

1. Argum.

Secundo, genus, vt est secunda intentio prædicatur immediate de pluribus differentibus nu-

mero: vt asserit solutio tertia argumenti secundæ articuli præcedentis: & species prædicatur de specie specialissima, & subalterna, quæ differunt specie: ergo non solum species prædicatur immediate de differentibus numero, sed etiam species immediate de pluribus differentibus specie: quod est aduersus solutionem Doctoris.

1. Not.

Notandum primo: quod ordo, qui seruatur inter gradus superiores, & inferiores, in essendo vsque ad indiuidua, idem seruari debet in illorum prædicationibus: vnde cum prius sit substantia, postea corpus, postea animal, ac tandem homo, & Petrus: idem genus generalissimum prius prædicatur de subalterno; quam de infimo: & subalternum prius, & immediate de infimo; quam de specie specialissima: & infimum prius, & immediate de specie infima, quam de eius indiuiduis. Et ratio est: quia sicut intellectus non potest coniungere ad libitum rationale cum substantia, sed necessarium est, vt coniungat, mediâ te corpore animato: sic in prædicando, siue sit in actu exercito, siue signato, non potest coniungere prædicata, & subiicitia, ad libitum, sed seruando ordinem, quem inter se seruant: aliter enim non Logice, & cum fundamento in re, sed chimerice procederet.

2. Not.

Secundo notandum: dupliciter dicitur aliquid generi supponi, indirectè, vt sunt differentia: & directè, vt species, & indiuidua: diuersimode tamen: nam species immediate, & indiuidua mediate illi subiunguntur.

Conclu.

Dicendum: genus mediate prædicatur de indiuiduis speciei, tam prædicatione signata, quam exercita: hæc est communis cum Doctore: & patet per Philosophum quarto Topicorum, cap. 7. vbi aperte fatetur genus non posse de indiuiduis prædicari, nisi medijs speciebus. Patet etiam ex notabilibus, in quorum sensu intelligendum est illud: ad differre specie, sequitur differre numero: non quod primum inferat secundum, per viam formalis prædicationis: sed per viam præsuppositionis: sicut quaternarius inferat ternarium præsuppositione: vnde licet differre specie non sit formaliter differre numero, bene tamen inferit ipsum, & ita quod prædicatur de primo immediate, prædicatur de secundo mediate.

Ad primum.

Ad argumenta: ad primum concedo totum enthymema: nam differentia numero non diffiniunt genus, sed tantum, ly, differentia specie: ceterum quia differre specie inferit ex accidente differre numero: idem genus de differentibus numero mediate prædicatur.

Ad secundum.

Ad secundum iam diximus supra genus esse se speciem subalternam respectu suorum inferiorum: & idem dico de specie. Maxime, quia nos non loquimur de indiuiduis generis, vel speciei: vt species de nominantur: sed de indiuiduis speciei, vt sunt generis subiicitilia:

& ita nihil contra nos concludit argumentum.

(2.)

ART. III.

An genus, in quantum genus, habeat passiones?

1. Argum.

PA R S affirmatiua suadet primo: numerus in communi, præter passiones specierum, potest habere aliquas sibi proprias, vt patet in Arithmetica: licet communiter passiones eius assignentur disjunctæ: quia non est sibi nomen impositum: vt habet Doctor primo, & quarto Metaphysic. sed numerus in communi est quid genericum: ergo, &c.

Secundum

Secundo: de figura, verbi gratia, de Triangulo, cuius species sunt plures, assignantur primo passiones: igitur cum tales passiones conuertantur cum suis subiectis, prædicabuntur de pluribus differentibus specie: sicut, & ipsa aliter non essent passiones: & si prædicantur, sequitur, & quod genus habeat passiones: & quod per ly, differentibus specie non differat à Proprio.

Tertium

Tertio, generalissima habent propria: vt patet ex Philosopho in prædicamentis, vbi assignat proprietates substantiæ, & aliorum: & vt ait Doctor quæst. 7. & in Antepædicamentis quæst. 2. quando aliqua passio conuenit pluribus subiectis non primis, necesse est, quod, per rationem alicuius communis, conueniat eis: ergo communia, quæ sunt genera, habent propria, secundum istos: & patet de ente, quod habet passiones de ipso demonstrabiles.

Notandum

Notandum breuiter ex Doct. in quarto dist. 8. quæst. 2. littera O. quod in singularibus est ordo secundum ordinem vniuersalium: prius enim quodcumque vniuersale potest descendere in proprium singulare, quam contrahatur per differentiam aliquam ad aliquid inferius, tanquam ad speciem, vt sic habemus ordinem istorum singularium: hoc ens; hæc substantia; hoc corpus: & sic deinceps vsque ad Sortem: quare vnūquodque commune prius intelligitur prædicari de suo indiuiduo, quam intelligatur diuidi in inferiora alterius denominationis, si qua talia habet: & in illo priori induit modum speciei, & prædicatur de solum numero differentibus, siue sit genus subalternum, siue generalissimum, tam in primis, quam in secundis intentionibus.

Conclusio.

Dicendum: nullum commune genericum habet passiones, nisi prout speciei rationem induit: hæc est Doct. in solutione ad secundam, & suorum abidem: & probatur ratione sua: Propriam solum est alicuius, cui conuenit esse subiectum demonstrationis; sed tale solum est species, in quantum species: ergo. Maior patet: quia in demonstratione potissima Proprium demonstratur de eo, cuius est: & omne Proprium sic est demonstrabile: minor probatur: nam demonstratio præsupponit de suo subiecto præcognitiones, quid est, & quia est: sed has habere solum conuenit speciei, ex septimo Metaphysic. text. com. 13. & sexto Topicorum, & lib. Diuisionum Boetij: ergo à primo ad vltimum soli speciei conue-

nit habere Proprium: ac per consequens, quidquid habet Proprium, induit rationem speciei: ac tandem quando Proprium prædicatur, solum de differentibus numero prædicatur: quod est intentum solutionis.

Ad argumenta patet quid dicendum sit ad omnia simul: fatemur enim communia relata habere passiones, non vt genera sunt, sed vt specierum rationem sortiuntur: vt de ente aperte testatur Maior in Prologo sent. quæst. 11. quare licet, vt genera prædicentur, tamen, vt sic, non dicuntur habere Propria: quando enim prædicatur, extraneatur ei ratio speciei, ac per consequens Proprii: & ideo, nunquam Proprium prædicatur de differentibus specie: quia non conuertitur cum genere, in quantum genus, sed in quantum est species.

Ad argum.

QVÆST. VI.

An genus necessario requirat multas species?

Genus autem non de vna specie sola prædicatur, sed de pluribus. Cap. eod.



VERITUR: an genus necessario requirat multas species? Quod sic videtur: quia illud ponitur in eius definitione: ergo est de essentia eius.

Item, cap. de specie dicitur: genere vno: speciebus autem pluribus: quod probatur: semper enim in plures species fit diuisio generis: quod potest probari: quia genus de sua ratione diuiditur per differentias oppositas: vtraque autem adueniens generi speciem constituit: ex hoc concludit Boetius in lib. Diuisionum: quod sub vno genere minus duabus speciebus esse non possunt.

Item: quarto Topicor. si species prædicatur de æqualibus cum genere, interimitur, quod ponitur pro genere.

Item: in alia consideratione dicitur: quoniam omnis generis plures sunt species. Et infra: si destructa specie, destruitur & genus: male assignatur genus. Et infra: oportet enim de paucioribus specie, quam genus, prædicari. Ad hoc etiam sunt multæ aliæ auctoritates septimo

Capit. 1.

Cap. 4. & 12.

Meta.

Text. 12. Metaph. & in libris Logicalibus Boetij, & Porphyrij.

Ad oppositum: sicut se habet species ad indiuiduum, sic genus ad speciem: sed species non requirit multa indiuidua: ergo nec genus multas species: minor patet, de sole, Fænicæ, & consimilibus speciebus.

Dicitur: quod non est simile: quia de ratione generis est diuidi per differentias oppositas, quæ cum genere constituunt ad minus duas species: non sic autem species descendit in indiuidua.

Contra: æque essentialiter est cuique, quod in eius definitione æqualiter ponitur: sed differentibus numero æqualiter ponitur in definitione speciei: sicut differentibus specie in definitione generis.

Ad quætionem dicitur: quod genus, siue sumatur pro intentione, siue pro illo, cui applicatur intentio, non requirit multas species actu, vel potentia: quod ostenditur de intentione generis: quia illa refertur ad intentionem speciei: vna ergo existente specie, erit & genus. quia relatiua sunt simul natura. Similiter ostenditur de fundamento intentionis: quia illud est quid materiale in specie: impossibile est autem aliquid esse, sine suo materiali: ergo impossibile est, speciem esse, nisi genus sit illo modo: tamen sicut vniuersale requirit multa aptitudinaliter: quia diffinitur per aptum natum prædicari de pluribus: sic ad rationem generis requiritur, quod dicatur aptitudinaliter de pluribus specie differentibus.

Per hoc ad argumenta in oppositum: omnes auctoritates intelligendæ sunt de aptitudine, non de actu, vel potentia. Differt autem aptitudo à potentia: nam aptitudo est inclinatio alicuius secundum se in aliquid: vel magis non repugnantia: potentia autem est ordo ad actum: potest igitur potentia esse sine aptitudine: vt possibile est graue esse sursum, non tamen est aptum ibi esse: quia repugnat ei secundum se: & aptitudo est sine potentia: vt cæcus est aptus natus ad videndum: nihil enim dicitur priuatum, nisi cum est aptum natum habere habitum, secundum Aristot. in post prædicamentis cap. de Oppositione, & quinto Metaphysic. cap. de Priuatione: non est autem possibile cæcum videre: quia

Tex. com. 27.

à priuatione ad habitum non est naturalis regressus. Sic nulli vniuersali, quantum est ex sua forma, repugnat dici de multis: hæc tamen aptitudo impeditur potest: vt quia non sunt multa, de quibus dicitur.

Contra: hic modus dicendi non videtur esse ad propositum: quia procedit de intentionibus, ac si supponeretur in quætionem intentionem speciei vnam esse, quæ refertur ad genus essentialiter: & dubitaretur: an intentio generis sit? Quod non videtur: quia genus per se primo refertur ad speciem, non hanc, vel illam. Vnde accidit sibi sic referri ad multa: nec queritur: an natura generis sit; si natura speciei est? Sed si non sint multa, quibus applicetur intentio speciei: sed tantum vnum, scilicet B. an illi naturæ, scilicet, A. applicetur intentio generis, cui applicaretur, si multis naturis, vt B. C. D. applicaretur intentio speciei, respectu illius naturæ, scilicet, A. & sic intellecta quætionem, neutrum membrum positionis est ad propositum.

Item: non videtur vera: quia impossibile est aliquid esse aptum natum dici de pluribus, nisi illa plura ab intellectu per diuersas species apprehendi possint: sed si sic possunt concipi: ergo plures species generis sunt in actu: quia iste est actus naturæ, in quantum dicitur species, quod actu concipiatur ab intellectu per speciem intelligibilem: quia secundum hoc, sibi attribuitur intentio speciei.

Item: si aliquid est aptum natum dici de pluribus differentibus specie: ergo plura differentia specie sunt apta recipere prædicationem illius: igitur, si illa aptitudo sufficit ad genus, consimilis aptitudo participandi sufficit ex parte speciei: igitur, si aliquid sit genus actu propter talem aptitudinem; illa multa, quæ participant ipsum aptitudinaliter, erunt actu species: ergo omne genus multas habet actu species. Assumptum patet: quia æquale esse sufficit vtrique correlatiuo, cum sint simul natura.

Potest igitur dici ad quætionem: quod ad rationem generis requiritur, quod multas habeat actu species: non quæ existant actu, vel potentia: sed quod tantum actu concipiatur per speciem intelligibilem ab indiuiduis acceptam, quandoque existentibus: & quod actu habeant